

С Т А Н О В И Щ Е

От: **проф. д-р Красимира Светославова Станева,**
Висше училище по мениджмънт- гр. Варна, ПН 3.9

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“**, научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“, професионално направление 3.8 Икономика

Автор на дисертационния труд: **Мартин Диянов Петков**

Тема на дисертационния труд: „Влияние на поведенческите фактори върху инвестиционните решения и развитието на пазара на активи под управление в България и Европейския съюз“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №43/223.03.2026 г. на Зам.-ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към Катедра „Международни икономически отношения и бизнес“, факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС научна специалност „Световно стопанство и МИО“, в ПН 3.8 съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 622/12.03.2020 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 25.02.2020-25.02.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

В дисертационния труд са представени резултатите от интердисциплинарно проучване на финансовото поведение на физическите лица в България. Неговата актуалност се определя не само от представения модел на българския инвеститор в контекста на поведенческата икономика, но и от сравнителния анализ между инвестиционната активност в България и ЕС. **Целта на проучването** е да се изследва и анализира влиянието на ключови поведенчески склонности върху процеса на вземане на инвестиционни решения на фона на ниска финансова култура сред българите. Поставените изследователски задачи корелират пряко с поставената цел. За да се проучи пазара на инвестиционни продукти и поведенческите фактори, които направляват участниците в него, е направен аналитичен преглед на достатъчен брой информационни източници, обхващащи сериозен времеви интервал. Това дава възможност на дисертанта да систематизира и адекватно оцени регулаторните условия,

при които се осъществяват финансовите услуги в условията на дигитална трансформация.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Безспорно доброто познаване на поведенческите склонности предполага възможността на дисертанта да извежда коректни изводи на база проведеното собствено проучване. Целта и поставените задачи са изпълнени, като собственото проучване е проведено с 160 респондента, инвеститори във финансовите пазари. Сред постигнатите резултати се откроява този, свързан с поведенческото портфолио на българските инвеститори и установените различия в поведенческия модел, основан на различие в половете. Прави впечатление анализът за финансовото поведение на българите, което не е еднородно консервативно, а по-скоро раздвоено, като двете страни на това раздвоение са свързани с финансовата грамотност и поведенческите фактори. В хода на проведеното научно изследване е потвърдена първоначалната хипотезата. Тя е прецизирана и дава ясна представа за двойственото финансово поведение сред българските домакинства, което намира обяснение с Теорията за поведенческото портфолио и отсъствието на финансова култура.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторантът е декларирал шест приноса, които ги определяме като такива с теоретичен и научно-приложен характер. Основният приносен характер се определя от извода, че пазарната ефективност в ЕС не е само въпрос на регулации и пазарни механизми, а е функция и от психологическия профил на инвеститорите. Така прилагането на Теорията на поведенческото портфолио за обяснение на българския финансов контекст е с ясно изразен научно-приложен характер и предполага работещ алгоритъм за създаване на дългосрочни стратегии за управление на личните финанси на гражданите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторант Петков представя 4 публикации по темата на дисертационния труд, като едната е под печат. Постигнатите резултати в хода на научното изследване са апробирани по подходящ начин и презентират автора сред научната общност.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е разработен съгласно изискванията за това и отразява основни моменти от дисертационния труд. Като обем и структура е направен според изискванията и приетите стандарти за подобен род разработки.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Свързването на микроикономическите поведенчески характеристики на инвеститорите с макроикономическите тенденции в развитието на инвестиционните фондове ни дават основание да направим следната препоръка към докторанта: проучването да стане достояние на широк кръг участници във финансовия пазар с оглед повишаване на финансовата грамотност и изграждане на доверие в капиталовите пазари.

8. Заключение

Актуалността на дисертационния труд, постигнатите теоретични и научно-приложни резултати са безспорен принос на автора. Дисертационният труд отговаря на изискванията за придобиване на ОНС „Доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Р България и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на УНСС-София.

Докторант Мартин Диянов Петков изпълнява минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСБ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

Предвид гореспоменатото **давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд** на тема: „Влияние на поведенческите фактори върху инвестиционните решения и развитието на пазара на активи под управление в България и Европейския съюз“.

Предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на докторант Мартин Диянов Петков ОНС „доктор“, научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“, ПН 3.8. Икономика.

08/04/2026

Подпис:

гр. София

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By:

prof. Dr Krasimira Svetoslavova Staneva

Higher School of Management – Varna

Scientific field Economics and Management, Professional field 3.9. Tourism

Subject:

Dissertation for the award of the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “World Economy and International Economic Relations”, professional field 3.8
Economics

Author of the dissertation:

Martin Diyanov Petkov

Dissertation topic:

“The Impact of Behavioural Factors on Investment Decisions and the Development of the Assets under Management Market in Bulgaria and the European Union”

Grounds for presenting the opinion:

Participation as a member of the scientific jury for the dissertation defense in accordance with Order No. 43/223.03.2026 of the Vice-Rector of UNWE.

1. Information about the PhD candidate

The doctoral candidate was enrolled in a PhD program at the Department of International Economic Relations and Business, Faculty of International Economics and Politics at UNWE, in the scientific specialty “World Economy and International Economic Relations”, professional field 3.8, in accordance with Order No. 622/12.03.2020 of the Rector of UNWE. The training was conducted in full-time form during the period 25.02.2020–25.02.2023.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation presents the results of an interdisciplinary study on the financial behaviour of individuals in Bulgaria. Its relevance is determined not only by the proposed model of the Bulgarian investor in the context of behavioural economics but also by the comparative analysis between investment activity in Bulgaria and the EU.

The aim of the study is to examine and analyze the influence of key behavioral tendencies the process of investment decision-making against the background of low financial literacy among Bulgarians. The research tasks are directly aligned with the stated objective.

To study the investment products market and the behavioural factors guiding its participants, an analytical review of a sufficient number of sources covering a significant time span has been conducted. This enables the doctoral candidate to systematize and adequately assess the regulatory environment under which financial services operate in the context of digital transformation.

3. Evaluation of the scientific and applied results

A solid understanding of behavioural tendencies enables the doctoral candidate to draw accurate conclusions based on the conducted empirical study. The objective and research tasks have been successfully fulfilled. The empirical study includes 160 respondents—investors in financial markets.

Among the achieved results, particular attention should be paid to the behavioural portfolio of Bulgarian investors and the identified differences in behavioural models based on gender. The analysis of the financial behaviour of Bulgarians is noteworthy, showing that it is not uniformly conservative but rather dualistic, with this duality linked to financial literacy and behavioural factors.

The initial hypothesis has been confirmed during the research. It has been refined and provides a clear understanding of the dual financial behaviour among Bulgarian households, explained through the Behavioural Portfolio Theory and the lack of financial culture.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The doctoral candidate has identified six contributions, which can be classified as both theoretical and applied. The main contribution lies in the conclusion that market efficiency in the EU is not solely a matter of regulation and market mechanisms but is also a function of investors' psychological profiles.

The application of Behavioural Portfolio Theory to explain the Bulgarian financial context has a clear applied dimension and provides a workable algorithm for developing long-term personal financial management strategies.

5. Evaluation of publications related to the dissertation

Doctoral candidate Petkov presents four publications on the dissertation topic, one of which is in press. The achieved research results have been appropriately validated and successfully introduced to the academic community.

6. Evaluation of the abstract

The submitted abstract meets the relevant requirements and reflects the main aspects of the dissertation. In terms of volume and structure, it complies with the established standards for such works.

7. Critical remarks, recommendations, and questions

The connection between microeconomic behavioural characteristics of investors and macroeconomic trends in the development of investment funds leads to the following recommendation: the research should be disseminated among a broader range of participants in the financial market in order to enhance financial literacy and build trust in capital markets.

8. Conclusion

The relevance of the dissertation, as well as the achieved theoretical and applied results, constitute a significant contribution by the author. The dissertation meets the requirements for obtaining the educational and scientific degree “Doctor” in accordance with the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation at UNWE – Sofia.

Doctoral candidate Martin Diyanov Petkov fulfills the minimum national requirements under Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Law on Academic Staff Development for obtaining the degree “Doctor”.

In view of the above, I give my positive assessment of the submitted dissertation titled: “The Impact of Behavioural Factors on Investment Decisions and the Development of the Assets under Management Market in Bulgaria and the European Union”.

I propose to the esteemed members of the scientific jury to award the educational and scientific degree “**Doctor**” to **Martin Diyanov Petkov** in the scientific specialty “World Economy and International Economic Relations”, professional field 3.8 Economics.

08/04/2026

Signature: